

Szabados Árpád

Szabados Árpádot általában az inkább gondolati, mint ösztönös alapról induló író-rajzoló grafikusok közé sorolták. 1976-os, a József körüti galériában rendezett kiállításán írásos feljegyzéseit is bemutatta — mintegy vállalva és tanúsítva az írás és a kép ősi egységéből kiinduló önkifejezés útját. De tanulmányrajzait nézve feny derül arra is, hogy a véletlenre, a tudatalattira való hagyatkozás felszabadító ereje is ösztönző, sugalmazó forrása, a rajz születésének és kialakulási folyamatának egyik összetevője.

1944-ben született Szegeden. A képzőművészeti főiskolát 1968-ban végezte el. Első egyéni kiállítása az úpesti Mini Galériában volt, ezt követte bemutatkozása a Fiala Művészek Klubjában (1968), majd a Derkovits Ifjúsági Klubban (1970). Öt évvel később két nagy sikerű kiállítása is volt: a Józsefvárosi Galériában és a Helikon Galériában. Számos csoportos kiállítás résztvevője Magyarországon és külföldön, ezek közül kiemeljük a *Stúdió* kiállításokat, melyeken 1968-tól szerepelt. Fotósorozatait 1980 őszén a Magyar Nemzeti Galéria *Műhely* sorozatában láthattuk.

Munkái közül elsőként az irodalom, a könyvek világához kapcsolódó, Dante *Isteni Színjátékához* készült illusztrációk említendők. *József Attila-illusztrációi* is az átgondolt műelemzés és képi újraalkotás invenciózus találkozásáról tanúskodnak. A Dante-illusztrációk több lapja a szürrealisztikus látásmód hatásával hozható kapcsolatba. Megkínzott és gyöt-

rőd figurái pszichikai helyzetképet tükröznek. Grafikáit azonban a szürrealisták tudatos kétértelműségével szemben világos többértelműség jellemzi.

Több gondolati és formai síkon játszik a *Hírek* sorozat is. Különböző, egymással ellentétes formanyelvek egymásrajátszásából született a *Dilettánsok naplójából* sorozata. A *Dilettánsok naplójából* és a *Közmondások* című művei fölé a vizuális folyamatok analíziséből fakadó új játékoság és ironia címszavak kínálkoznak. Újabb művei azt bizonyítják, hogy Szabados Árpád a mindig megújuló művészek közé tartozik. A *Tendenciák I.* kiállításon (1980) szereplő lapján a vonal sűrűsödés és ritkuló — egy-egy pont mint mágnes körül szerveződő — ritmikus játékának előzménye, számos hasonló között, egy 1968-as tanulmányrajz lehetne, melyen az absztrakt-dekoratív felszint képező vonalhaló lassú s többször abbamaradó próbálkozás után emberi figurát bont ki a térből.

A *József körút 67* tárgyairól és lakóiról készült grafikai sorozat aprólékos tárgyilagossággal állítja elénk egy ház portrékban és tárgyakkban megjelenített életét. Az egykori családi arcképcsarnok „bérház-átiratán” kis négyzetekbe szorított portrékat találunk. (Egy szorgalmas kritikus meg is számolta: 289 portré szerepel rajta.) Tárgyleíró modorban sorakoznak egymás mellett a mindennapi élet tárgyait magukban foglaló, filmkockaszerűen illeszkedő képecskék. A ház tárgyai az itt élő emberekről vallanak, az emberek és tárgyak — sajátos lírai logikát követő folyamatnak engedelmessé — azonosulnak. Egy francia költő a múlt században a bérházakat fiókos szekrényhez hasonlította. Szabados Árpád ezeket a fiókokat kinyitogatja, betekint a felhalmozódó tárgyakra. A rekeszek elválasztanak, de ismétlődésük ugyanarról az emberi jólétről, szegénységről, békéről vagy szenvedésről szól.

Nem volna teljes Szabados Árpád munkásságának bemutatása pedagógiai tevékenységének említése nélkül: *Banga Ferenc*kel közösen évekig vezette a Derkovits Ifjúsági Klub képzőművészeti szakkörét. A Magyar Nemzeti Galériában pedig *Várnagy Ildikó*val együtt ő kezdte meg a „Gyik”-ban, azaz a gyermek- és ifjúsági képzőművészeti műhelyben folyó munkát.

Gellér Katalin

